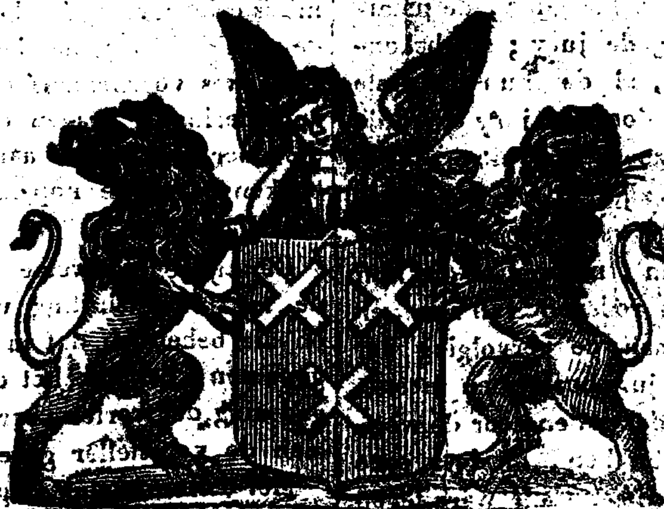
No. 20. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Dingsdag 24 Januarij.

FRANKRIJK.

Parijs, den 18den Januarij.

Nadat de kamer van afgevaardigden gisteren, overeenkomstig den raad van den heer *Baude*, over de zaak van Constantine was heengestapt, aangezien de maarschalk *Clauzel*, wien men daarover diende te hooren, niet tegenwoordig was, kwam de beurt aan de zinsnede die op het voorgevallene te Straatsburg betrekking had. De president der kamer, de heer *Dupin*, heeft daarover het woord gevoerd en zich in scherpe bewoordingen beklaagd over het aan de regtsmagt onttrekken van den jongen *Napoleon*, als waardoor men zich aan eene groote onregtvaardigheid had schuldig gemaakt. De heer *Martin*, du Nord, minister van koophandel, en niet die van justitie, de heer *Persil*, tot wiens ressort de zaak eigenlijk behoorde, belastte zich met de verdediging van de handeling des gouvernements, de reeds door de ministeriele bladen vroeger aangevoerde redenen doende gelden. De artikelen eindelijk afgehandeld zijnde, is men in de zitting van heden tot de stemming over het geheele adres overgegaan, dat met 242 tegen 157, en dus met eene meerderheid van 85 stemmen, werd aangenomen, waarop de commissie benoemd werd om hetzelve den koning aan te bieden.

Gisteren heeft de vice-president der kamer, de heer *Calmon*, uit hoofde eenen ongesteldheid van den heer *Dupin*, aan het hoofd der deputatie uit de afgevaardigden, den Koning het adres van antwoord der kamer aangeboden. Z. M. heeft het volgende ten antwoord gegeven:

„Mijne heeren de afgevaardigden! Ik voeide het verlangen U op nieuw uit te drukken hoezeer mijn hart doordrongen is van de gevoelens waarmede gij mij omringd hebt in die oogenblikken van smartelijke herinnering, waarin de Voorzienigheid de gevaren die mijne familie zoo dikwijls met mij gedeeld heeft, afwendde. Ik ontvang met erkentelijkheid de hoop die gij mij geeft, dat Frankrijk voortaan voor nieuwe revolutien zal bewaard blijven, gelijk ook voor die snoode aanslagen, welker oorzaken en bedoeling gij zoo juist hebt uiteengezet.

„Ja, mijne heeren, sterk door de standvastige medewerking welke ik, sedert zes jaren onafgebroken van U ontving, sterk door den steun van den onweerstaanbaren nationalen wil die mij op den troon riep en mijne zonen na mij, om ongeschonden de tegenwoordige gesteldheid van zaken te bewaren en de instellingen die wij alle gezworen hebben te verdedigen en te handhaven, zullen wij het zoo ver brengen, dat ons vaderland bewaard blijve voor de rampen waardoor het zoo veel heeft geleden, en hetzelve een lang en rustig genot verzekeren van al de weldaden welke het tegenwoordig geniet."

In de zitting der afgevaardigden van heden, werd verslag uitgebragt van het antwoord door den koning gegeven; daarna besloot de kamer, op voorstel van den heer *Vivien*, de behandeling van het ontwerp op de attributien der gemeentebesturen weder op te vatten. Door den generaal *Jacqueminot* werd het voorstel gedaan, dat de kamer ook de vroeger reeds aangeboden wet betrekkelijk de nationale garde van het departement der Seine mogt afhandelen; hiertegen verzette zich de heer *Lamoses*, wien het beter dacht dat men deze zaak liet rusten, tot dat van gouvernementswege een meer algemeen ontwerp op de nationale garde aangeboden wierd. De heer *Guizot*, met den vorigen spreker instemmende, dat de algemeene wet op de nationale garde vele wijzigingen behoefde, betoogde dat er in die der nationale garde van het Seine-departement meer regtstreeks aanmerkelijke verbeteringen vereischt werden waarom men deze speciale wet had meenen te moeten aanbieden. De ondervinding zou aanduiden, wat men aan de algemeene wet had te doen, haar geheel om te werken, achtte de heer *Guizot* niet raadzaam. Het voorstel van den heer *Lamoses* werd verworpen en tot de behandeling der speciale wet besloten. Nadat men voorts nog bepaald had de wet op de gemeente-attributien tegen dingsdag aan de orde te stellen, werd de kamer gescheiden.

— Men wil dat de geruchten die reeds sedert een paar dagen in omloop waren omtrent het aftreden van den tegenwoordigen minister van binnenlandsche zaken, *Gasparin*, gegrond zijn geweest. De zaak was reeds half beslist; de heer *Guizot* zou den heer *Gasparin* vervangen, en de heer *de Remusat* minister van het openbaar onderwijs worden, toen de heer *Molé* zich met kracht tegen die schikking had verzet, vreezende overal dat de invloed van den heer *Guizot*, door zijne komst aan de binnenlandsche zaken, nog grooter zou worden; deze invloed of dit overwigt op zijne ambtgenooten, was vooral in de zitting van gisteren blijkbaar, toen men den heer *Guizot* verscheidene malen teekenen zag geven aan de heeren *Bernard* en *Persil*, dat zij het woord niet moesten opvatten.

— Den 18den dezer is door de gezworenen uitspraak gedaan in de zaak der, in den Straatsburger opstand betrokken personen. Te negen ure 's avonds werd de zitting van het hof geopend, en nadat de voorzitter gevraagd had of de beschuldigden nog iets ter hunner verdediging hadden in te brengen, hetgeen ontkennend beantwoord werd, las hij de 24 aan de jury gerigte vragen voor, welke zich daarop verwijderde, om over hare uitspraak te beraadslagen. Op dit oogenblik ging er een geroep op, van *spreekt hen vrij; spreekt hen vrij.* Na een half uur afwezigheid kwamen de gezworenen weder binnen, en de eerste hunner, de heer *Vates*, nam het woord: „Op mijne eer en mijn geweten, voor God en voor de menschen, is het antwoord der *jury* op de vragen: *Neen*, de aangeklaagden zijn niet schuldig."

De uitbundigste toejuichingen volgden op deze vrijspraak van den kant des publieks, en het geroep van *leve de jury, leve de jury van den Elzas!* werd aldra ook op de straat aangeheven. Men wil dat de uitspraak der *jury* met 8 tegen 4 stemmen zou geschied zijn.

Des avonds hebben zich de vrijgesprokenen met een gedeelte hunner verdedigers op eene feestelijke wijze vereenigd. Voor het huis waar zij zich bevonden, is, door ingezetenen van Straatsburg, eene serenade gegeven, die men in de berigten liever als aan de verdedigers dan als aan de vrijgesprokenen gerigt wil beschouwen, daar dit de goedkeuring der vrijspraak wat te verre gedreven zou zijn. Eene dienvolgenden avond aan het hoofd der *jury* gegevene serenade deed echter bijna allen twijfel omtrent de strekking dier eerbewijzen ophouden.

Men is algemeen van gevoelen dat indien de uitspraak der *jury* van Straatsburg niet reeds in de kamer bekend ware geweest, de zaak over den Straatsburger aanslag, in weerwil van het ongeduld der leden om aan de discussien over het adres een einde te maken, nog tot eene drukke woordenwisseling zou geleid hebben. Intusschen, tenzij werd door den heer *Leyraud* nog eene vraag aan het ministerie gerigt, of hetzelve, of eigenlijk het vorig ministerie, niet de noodige maatregelen genomen had, om den aanslag voor te komen, aangezien het bewind van het voornemen des jongen *Napoleons* kennis moest hebben gedragen door de mededeelingen van den generaal *Voirol* uit een brief door *Napoleon* zelven te voren aan dien generaal geschreven, op welke vragen, door den oorlogsminister *Bernard* geantwoord werd, dat met der daad het gouvernement kennis van den aanslag langs den gezegden weg had bekomen, doch daarop ook onmiddellijk aan den generaal Voirol de noodige orders gegeven had om een wakend oog op den jongen Prins te houden. Ofschoon, op de aanmerking, hier van de bank des ministers komende, dat de verklaring voldoende, dat er gedurig eene hevige beweging ontstond, had deze zaak echter geen verder gevolg.

De uitslag der Straatsburger zaak verdient intusschen algemeene opmerking. Niemand toch had er eene vrijspraak als gevolg

bewezene en erkende daadzaken plaats. Zeven beklaagden, de meesten op heeter daad gevat, verschenen voor de jury; zij bekennen, zonder het minst berouw te toonen, al de hun ten laste gelegde feiten, en desniettemin worden zij door de jury onschuldig verklaard. Omtrent de reden eener zoodanige uitspraak is slechts ééne verklaring te geven. Zekerlijk zijn zij wel schuldig, die gewapenderhand 's lands wetten zochten te vertreden en iemand hunner keuze aan het hoofd des lands plaatsen, maar daar dit hun hoofd, de aanlegger der zamenzwering, om redenen van staat en herinnering aan den naam dien hij voert, aan de vervolging der regtsmagt was onttrokken, zoo bleef er aan de jury, naar men meent, niet anders over, dan voor de inbreuk op de wetten door de wegzending van *Louis Napoleon* gemaakt, te bukken, of door eene algemeene vrijspraak van de overige beklaagden, als 't ware tegen het misbruik der uitvoerende magt te protesteren. De bladen der hoofdstad houden zich heden meest alle met de zaak bezig en beoordeelen die elk naar zijne kleur. Volgens sommigen, zou het ministerie van deze vrijspraak der jury gebruik willen maken, als eene schoone gelegenheid om op de gebreken in de instelling der jury terug te komen en op de noodzakelijkheid aan te dringen, om in dit stuk van wetgeving verandering te brengen; vooral om te bepalen, dat voortaan burgers in militaire zaken betrokken, voor den krijgsraad verschenen, en niet zoo als nu, dat militairen in een burgerlijk proces gewikkeld, het voorregt der jury genoten. Men betwijfelt echter, of men daaromtrent wel een wets-ontwerp zou durven aanbieden.

Het gerucht had zich heden ter beurze verbreid, dat de procureur des Konings te Straatsburg en zijn substituut hunne demissie hadden ingezonden.

— Men verzekert dat de staf van het leger, 't welk den tweeden togt tegen Constantine zal ondernemen, aldus zal zijn zamengesteld: Opperbevelhebber, de hertog *van Orléans*; majoor des legers, de luitenant-generaal *Schramm*; chef der 1ste divisie de luitenant-generaal *Damrémont*; chef der 2de divisie, de luit.-generaal *Dehardt*; chef der 3de divisie, de luit.-generaal *Bugeaud*; kommandant der kavallerie, de generaal *Marbot*; brigade-kommandanten, de generaals *Trezel*, *Rulhière*, *Durocheret*, *Perregaux* enz.; kommandant der artillerie, de luit.-generl. *Gourgaud*; kommandant der genie, de generaal-majoor *Laney*.

— Men maakt hier de opmerking dat de commissie uit het hof der pairs meer in het denkbeeld schijnt te verkeeren dat *Meunier* medepligtigen heeft, dan dat zij dit van *Alibaud* heeft geloofd. Dit is zeker, dat zij zich thans meer moeite geeft om de takken die de aanslag op 's konings leven zou kunnen hebben, op het spoor te komen.

Omtrent de al of niet schuldigheid aan dezen aanslag van de 12 chefs des geheimengenootschap, waartoe *Meunier* zou behoordhebben, en die op een na allen gearresteerd zijn, weet men nog niets. Ofschoon men gezegd heeft dat *Meunier* medepligtigen heeft genoemd, schijnt het nu weder dat, hij verklaard zou hebben van er geen te hebben. » Niemand, zou hij gezegd hebben, had iets van zijn voornemen geweten; hetwelk hij in eene soort van *vervolgingskoorts*, gelijk aan die waarin veel menschen zich om 't leven brengen (!), zou hebben opgevat en volvoerd. Een booze geest zou hem er toe gedreven hebben. Naauwlijks had hij op den koning geschoten, of hij rilde van afgrijzen over den gruwel, dien hij gepleegd had.»

In de eerste helft van Februarij zal de kamer der Pairs zich met de zaak van *Meunier* bezig houden, en zal er alsdan dadelijk eene beslissing genomen worden omtrent de als te dezer zake gevangen genomen personen, waarvan men denkt dat reeds dadelijk er zullen worden in vrijheid gesteld.

— De heer de *Persigny*, die aan den Straatsburger opstand deel had genomen, maar naar Londen geweken was, heeft van daar een brief in de dagbladen doen plaatsen, waarin hij op de stelligste wijze verklaart niets te weten van dien, welken men uit zijnen naam en met zijne onderteekening, van uit Parijs aan den kolonel *Vaudrey* heeft gezonden en die in de zitting van den assisen te Straatsburg van den zaden is voorgelezen.

— Door de regering is, zoo men verneemt, aanvraag gedaan bij het zwitsersch gouvernement om de uitlevering van zekeren *Gules Dubiez*, die beschuldigd wordt van medepligtigheid aan de poging tot bestelinq van de Bank.

— Dr. *Bowring* wordt binnen kort te Parijs verwacht.

— Te Madrid liep den 14den dezer het gerucht, dat de regering door een koerier het berigt had ontvangen dat *Espartero* genoemd den generaal *Alaix* tot opperbevelhebber van het gewest Alava benoemd had. In de zitting der cortes van den vorigen dag had de heer *Alvarez* ter zake van die benoeming, inlichtingen aan het ministerie gevraagd, hetgeen tot niets anders geleid had dan om de zwakheid van het bestuur nog meer te doen uitkomen. De heer *Villa* was voornemens om in de volgende zitting aan de ministers opheldering te vragen omtrent verscheidene aankoopen van lakens, die door hen waren aangegaan ten nadeele van de Spaansche fabrijken, alsmede nopens het invoeren van engelsche koopgoederen te Malaga.

De bijvoeging welke door den heer *Caballero* was voorgesteld in de wet tot uitsluiting van don *Carlos* van den Spaanschen troon, en die behelsden dat men aan dien vorst, zoo hij gevangen werd genomen, dadelijk het doodvonnis kon voltrekken, is door de vergadering der cortes verworpen, in weerwil van al de moeite die zich de voorsteller gegeven heeft om dit te verhinderen.

Met een smartelijk ongeduld, verwachtte men in die hoofdstad nog steeds de officiele opgave omtrent de gevechten bij Bilbao en voornamelijk bij Luchana, waar er zoo velen gebleven zijn. Elk huisgezin wenschtte zekerheid te hebben of het panden te betreuren heeft. Dit lange stilzwijgen omtrent de getallen van de doden kan niet anders worden uitgelegd dan dat het bestuur, die alle bijzonderheden dezewege kent, terugdeinst voor den indruk dien zij van de publiekmaking derzelve verwacht.

Op verscheidene punten van Spanje openbaart zich het gebrek aan levensmiddelen, vooral bij de troepen. Het geheel ontbreken van wel voorziene militaire magazijnen was, is, en zal nog lang eene bloedende wonde zijn voor het Spaansche leger. Door de vorst hebben de molens te Burgos niet kunnen malen, het meel is dien ten gevolge schaarsch aldaar. De geneesheeren zijn genoodzaakt geweest het hospitaal te Vittoria te doen ontruimen, en de zieken en gekwetsten aan een bijna zekeren dood moeten overlaten uit een volslagen gebrek aan geneesmiddelen.

De benoeming van een opperbevelhebber over het leger van het Midden was nog niet geschied, hoewel de tegenwoordigheid van een hoofdofficier in de gewesten Arragon en Valencia hoe langer hoe noodwendiger wordt, daar deze streken veel van de aldaar nog zwervende roofzieke benden te lijden hebben.

De divisie van den generaal *Narvaez*, die te Burgos lag, heeft bevel gekregen om zich naar San Sebastiaan te begeven.

Ingevolge den last van den karlistischen bevelhebber *Bartolomé Guibelalde*, mag er niemand meer Irun binnen komen, zonder eene bijzondere toestemming van de staten van dit gewest.

— Van de Spaansche grenzen verneemt men nog het volgende. Men meent dat het ontslag van den gewezen minister *Erro*, eene overwinning zoude zijn van de kastiliaansche partij op die der gewesten, waartoe de mislukte belegering van Bilbao ook moet bijgedragen hebben. Men hield het er voor dat deze verandering van ministers treurige gevolgen voor de zaak van don *Carlos* zou na zich slepen, en meer voordeeligen voor de Christinos zou werken, dan zelfs de opheffing van het beleg van Bilbao. *Gomez* was, volgens de berigten, in ongenade gevallen.

De meeste Engelschen die onder de vanen van don *Carlos* dienden zouden dezelven verlaten hebben, om niet tegen hunne landgenooten, die onder *Espartero* dienen, te vechten.

— De rijzing sedert eenige dagen in de fondsen had heden ter beurze geen voortgang; er ging weinig om. De 3 pCt. hielden zich intusschen steeds op 80,10, tegen het einde der maand. Waarschijnlijk zou er eene meerdere strekking tot rijzing zijn opgemerkt geworden, ten gevolge van den uitslag der stemming van het adres, indien niet de zaak van Straatsburg bij de speculanten eenigen twijfel had doen ontstaan.

Men sprak ter beurze nog heden van eene gedeeltelijke wijziging; drie der ministers zouden aftreden, doch de heeren *Molé* en *Guizot* aanblijven, waardoor toch de geest van het kabinet dezelfde blijft; eene zoodanige wijziging kon dan weinig invloed op de fondsen uitoefenen.

De Ardoins bleven heden in den beginne, op dezelfde hoogte van gisteren: 28⅝, doch later eenige aanvragen gedaan wordende, klommen zij tot 29. Men zeide don *Carlos* ernstig ongesteld. Ofschoon er geene tijdingen van Portugal waren, leden de portugesche eenige daling.

De notering was heden (21 *Januarij*) 5 pCt. 109,15, 3 pCt. 79,95; Nap. renten 99,90; Portugel 5⅞; Spanje actieve 29; Passieve 7½; Dilered 12⅞ id. oude 9⅞; Rom. 101.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, den 23 Januarij.

Door de belanghebbenden zijn geligt, de navolgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een octrooi, in dato 6 September 1836, voor den tijd van tien jaren verleend aan *A. Malibran*, te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij *van Eupen*, te Voorburg, op de invoering van een middel tot verbetering en meerdere volmaking der kunst om ijzer en staal te bereiden.

Een octrooi, in dato 27 September 1836, voor den tijd van tien jaren verleend aan *A. Perpigna*, te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij *G. Uhlenbeck*, te Voorburg, op de invoering van nieuwe toestellen ter voorkoming van het springen der stoomketels.

Een octrooi, in dato 1 November 1836, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *De Zambaux*, te Utrecht, op de uitvinding van eene zamenstelling dienende om het leder voor water en vocht ondoordringbaar te maken.

Een octrooi, in dato 21 December 1836, voor den tijd van tien jaren verleend aan *W. Newton*, te Londen, domicilium verkozen hebbende bij mr. *A. M. C. van Hall*, advokaat te 's Gravenhage, op de invoering van verbeteringen toepasselijk op vaartuigen, die door stoom of door eenige andere kracht worden bewogen, en ook geschikt tot andere nuttige einden.

Een octrooi, in dato 22 December 1836, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *E. L. Postman*, te Bussum, op de uitvinding van eene verbeterde wijze om zachte witte Spaansche zeep te vervaardigen.

— In de *Staats-Courant* leest men:

» Blijkens eenen brief van den kapitein ter zee *A. de Mouy*, kommanderende Zr. Ms. fregat *de Zaan*, dd. 29 December jl., bevond die bodem zich toen in goeden staat, zeilende op 40° 55' N. B. en 13° 46' W. L. Aan boord was alles wel. — Men herinnert zich, dat genoemd schip den 24sten December jl. van Texel uitgezeild en dus aan den hevigen Noordoosten storm blootgesteld is geweest, die gedurende de Kersdagen gewoed heeft."

— Men verneemt, dat zich in Amsterdam eene onderneming vormt, ten doel hebbende het vestigen eener handelsbank, waarop de Koninklijke sanctie zou worden verzocht. Door die inrigting zou niet alleen de voormalige Amsterdamsche wisselbank worden hersteld, maar ook, in eene andere afdeeling, op over te nemen handelsartikelen, met uitsluiting van publieke fondsen, een boekcrediet verstrekt worden, met zoodanige bepalingen, als toereikende zouden zijn, om de innerlijke gehalte van dit crediet te verzekeren, en daardoor aan den handel een circulatiemiddel te bezorgen, hetwelk, onafhankelijk van het voorhanden zijnde numerair, door de waarde der goederen zelve gesticht wordt.

— Op de onlangs te Dresden gehouden tentoonstelling van kunstwerken van levende meesters, heeft eene schilderij van onzen verdienstelijken landgenoot *Koekoek*, een landschap in den winter voorstellende, de algemeene aandacht tot zich getrokken, en is door alle kenners bewonderd.

— Van de reede van Hellevoetsluis, zeilden den 19. dezer, bestemd naar Batavia, in zee, de brik *Eliza*, kapt. *Molenaar*, en het schip *de Jonge Adriana*, kapt. *Hempel*; de mede dien dag naar Batavia bestemd, gezeilde schepen, *de Maasstroom*, *de Madura* en *Neerlands Koning*, zijn over en voor het Pampus ten anker gekomen.

— Van Vlieland wordt van den 19den dezer geschreven dat aldaar eene aanzienlijke hoeveelheid planken is aangespoeld, vermoedelijk afkomstig van een in de Eijerlandsche gronden verongelukt schip.

— Het Hollandsche kofschip *Adriana Jacoba*, kapt. *T. J. Reus*, van Odessa naar Bordeaux bestemd, is in het laatst van November, in de zee van Marmora voor anker liggende, door zeeroovers aangerand, waarbij een matroos het leven verloor en eene boot werd weggenomen.

— Uit Harderwijk wordt van den 21sten dezer geschreven:

» Op den 23sten dezer zal van hier te water naar Hellevoetsluis vertrekken, een detachement, sterk 109 manschappen, onder bevel van den 1 Luit. *H. H. Creighton*, begeleid door de 2de Luits. *Engelbert van Bevervoorde*, *T. H. van Maanen* en *J. C. La Baar*, en den Officier van Gezondheid 3. klasse *Gröger*, om van daar met het schip de Generaal *van den Bosch* naar Java te worden overgevoerd."

— Uit Enschede wordt van den 20sten Januarij gemeld:

» Den 14den dezer had de tweede jaarlijksche algemeene vergadering plaats van de aandeelhouders der Enschedesche Katoen-spinnerij. Blijkens het daarbij door commissarissen gegeven verslag, leverde ook deze inrigting de beste uitzigten op; want, in weêrwil der groote moeijelijkheden en de aldaar geheelelijke werking der machinerie, die in den eersten [illegible] de overige maanden zoo veel meerder voordeel op, dat bij sluiting van het boekjaar, uit de overgelegde balans blijkt, dat er eene winst bestaat van *f* 18455.70½; terwijl men daarenboven de voldoening heeft van aan het product derzelve, bij gelijke prijzen als de Engelsche, de voorkeur te zien geven.

In deze inrigting, onder directie van den den heer *Job Dexon* opgerigt en in werking gebragt — aan wiens kunde en ijver door commissarissen allen lof wordt gegeven — is in het eerste quartaal, door de ongeoefendheid der werklieden als anderzins, slechts gesponnen 12,160 — 4 Ned. p. terwijl in het 2de quartaal dit gebragt is tot 20,511 — 8 »
3de « « » « « 26,508 — 5 »
4de « « « « « 31,525 — 9 »

» Deze, reeds voor het eerste jaar, zoo voldoende uitkomst, en dat ondanks de groote opofferingen en kosten, voortvloeijende door de verwijderde ligging van de plaatsen alwaar de werktuigen zijn vervaardigd, en welke steeds aan nieuwe ondernemingen verbonden zijn als deze, levert het bewijs op, dat men, ook in ons land, alle middelen bezit, om met voordeel tegen de buitenlandsche fabrijken te kunnen opwerken; dat wij ons bij eene doelmatige ondersteuning der nijverheid in den beginne, spoedig kunnen ontheffen van de schatting welke wij aan onze naburen voor hunne fabrikaten moeten betalen, en tevens aan den handel eene gelegenheid geven, ter exportatie onzer fabrijkgoederen naar onze Oost-Indische bezittingen, ten einde daarmede de retouren op eene voordeelige manier te dekken.

» Immers toch door deze inrigting alleen, is nu in dit jaar een kapitaal van ruim *f* 64000 in ons land gebleven, hetwelk anders bloot als werkloon, naar elders had moeten overgemaakt worden, en alzoo voor ons land finaal verloren was; bovendien geven de bij de 200,000 Ned. ponden bruto gewigt gebruikte ruwe katoen, aan onze katoenmarkt hier te lande, indien dezelve genoegzaam gevorderd is, een nieuw leven, en is alzoo de uitbreiding dier ondernemingen het middel om de katoenmarkt uit haren doodslaap wederom op te wekken."

— In berigten uit Kopenhagen van den 14den dezer, bleef de ziekte des konings van Denemarken slepende; de koorts verminderde echter, en de krachten van Z. M. namen toe.

— Gedurende het jaar 1836 zijn te Kopenhagen aangekomen 1480 schepen, waaronder 21 Hollandsche.

— Te Stokholm is op den 7den Januarij, in zijn 91ste jaar aan, de heerschende griep overleden de nestor der Zweedsche armee, de veldmaarschalk graaf *van Stedingk*. De koning heeft bevolen, dat het gansche leger gedurende eene week den rouw zoude aannemen, waartoe Z. M., uit achting voor den overledene, het eerste voorbeeld geeft.

— In het Covent-garden theatre te Londen heeft op den 13den dezer een beklagenswaardig voorval plaats gehad. De vertooning werd besloten met exercitien op de koord; terwijl nu Mad. *Louise Irvine*, na boven het parterre tot aan de hoogste gaanderij gekomen te zijn, wilde terug keeren en reeds boven het orkest zich bevond, glipte eensklaps de voet uit en stortte zij van eene aanmerkelijke hoogte op het tooneel neder. Van alle zijden schoot men terstond toe en voerde haar weg, waarna bij heelkundig onderzoek bleek, dat de ongelukkige vrouw den regter boven-arm had gebroken en vele andere kwetsuren had bekomen. In weêrwil hiervan hoopte men haar weldra hersteld te zien.

— Van den Neder-Rijn wordt het volgende gemeld: Naar men uit eene zekere bron verneemt, zijn in twee geschutgieterijen van Zuid-Duitschland 24 stuks nieuwe kanonnen van zwaar kaliber voor de bondsvesting Luxemburg besteld. Zoodra het geschut gegoten is, zal hetzelve met eene stoomboot den Rijn af en vervolgens verder naar deszelfs plaats van bestemming vervoerd worden.

» Dat Rusland dreigend tegenover de Engelsche bezittingen in Indië overstaat, dit moet het eindelijk resultaat zijn dier gedurige uitbreidingen van dat kolossale Rijk. Dus wil men oordeelen, over het beginsel dier strekking van Ruslands uitbreiding naar het Oosten; daarop wil men gebouwd hebben, die redekavelingen over Engelands dwarsboomen der Russische staatkunde. Hoewel men in eenige punten het verkeerde en ongegronde dier vermoedens heeft willen bestrijden, komt het nogthans waarschijnlijk voor, dat indien het Russische Rijk voor het oogenblik de Porte niet zal omverwerpen, eene bezetting der Dardanellen door de Russen altijd gevreesd wordt. Men zoude bijkans moeten gelooven dat de van tijd tot tijd uit Engeland gezonden wordende oorlogschepen, zoo

het heet, om de Zwarte Zee op sommige plaatsen te peilen, eer der ten deel hebben een in oogenschouw nemen der Russische oorlogsvlooten, dan wel eene bloot aardrijkskundige uit den aard der zake alleszins vreedzame onderneming. Toevallig wil men, dat juist in dezen tijd een opstand van ernstigen aard is uitgebarsten onder de bewoners van de Caucasische gebergten, en wat mogelijk anders vreemd zou klinken, zouden er voor Engelsche rekening met oorlogswapenen en ammunitie bevrachte schepen zijn opgebragt geworden door de Russische zeemagt. Waarschijnlijk is deze soort van industrie, den Engelschen niet ten kwade te duiden; het Engelsch beginsel van handel gaat boven alle consideratien; en dit is niet vreemd want het Engelsch ministerie zelf daarin voorgaat. Indien aan Rusland geen werk wierd verschaft in die streken, zoude dit der Engelsche bezittingen in Indie zeer kunnen benadeelen, wanneer Rusland, onder Perzischen invloed, eens den weg naar Indie gevonden had. Ter bevoordeeling van den handel, ontwaarden waarschijnlijk de Fransche kolonisten op Madagascar, dat de strijdbare Hova's met Engelsche geweren gewapend, met Engelsche uniformen versierd en op Engelsche kommando-woorden het eiland bevrijdden, zoo het heette. Zoo werd in gelijken smaak de oorlog op Java in de laatste jaren gevoerd; en toevallig bevonden er zich misschien Engelsche ingenieurs en artilleristen, die de behulpzame hand boden, om Constantine te verdedigen; even gelijk zij hunne bereidvaardigheid vertoond hebben in het bestrijden der Karlisten voor Bilbao.

De Belgische kamer van vertegenwoordigers houdt zich bezig met de discussie over de afzonderlijke hoofdstukken der begrooting.

— De tijding van de aanneming van het artikel betrekkelijk Spanje in het adres van antwoord door de kamer der afgevaardigden te Parijs, hetwelk alle denkbeeld van tusschenkomst in de Spaansche zaken afsnijdt, deed reeds Vrijdag de Ardoins ter Antwerpsche beurs tot op 25 dalen en heden tot 24⅝; dezelve stegen echter weder tot 24⅞ en bleven ten laatste op 24⅝%. De notering was Zaturdag (21 *Januarij*) als volgt: Belg. 100⅝; Spanje Ardoin 25, 24⅞ a 25; Differed. 9½; Nap. renten 92⅞; B. Tav. 60; Sicil. 92½; Rom. L. 100¾; Id. te Antw. 99¾; Braz. 85⅝. — Wisselkoers op Amst. en Rotterdam ⅜ pCt. verlies k. z.

Over Belgie zijn er berigten uit Engeland tot den 19den dezer. De hertog van *Cumberland* werd den 20sten te Londen verwacht om de parlements-zittingen bij te wonen. De prins *George van Cumberland*, leed te Hanover nog steeds zeer aan zijne oogkwaal.

De ministers zullen weder vóór de opening der Huizen gastmalen geven, waarvoor reeds eene menigte leden derzelven zijn genoodigd.

Ter Londensche beurze van den 19den, zijn de binnenlandsche fondsen eerst tagen 91¼ % verhandeld, maar zijn daarna sterk gedaald en gebleven op 90¾ %. De Spaansche fondsen, die eerst op 27⅝ ¾ stonden, zijn op 26¾ 27 gevallen. De portugesche fondsen hielden zich staande en waren zelfs hooger dan den vorigen dag; 5 pCt. 51, 3 pCt. 33, als Ned. Werk. Sch. 54⅞.

Het volgende is eene opgaaf van de door *Napoleon* wiens regering als keizer der Franschen bijna tien jaren, van 18 Mei 1804 tot 3 April 1814, heeft geduurd, gedurende dat tijdvak tot het voeren zijner oorlogen, bij wijze van senatus-consultus, of dekreten gevorderde manschappen:

Van 2 tot 24 September 1805	80,000	man.
» 2 tot 7 April 1807	80,000	»
» 5 Jan. tot 10 Sept. 1808	240,000	»
» 18 April tot 5 Octob. 1809	76,000	»
» 9 tot 13 December 1810	160,000	»
» 11 tot 20 December 1811	120,000	»
» 12 Maart tot 1 Sept. 1812	237,000	»
» 14 Jan. tot 11 Nov. 1813	1,040,000	»
Totaal	2,033,000	man.

Behalve de vrijwillige aanmelding, departementale garde, de 17,000 uitgeruste ruiters die hem in Januarij 1813 werden aangeboden, en de massale ligting in 1814, ten bedrage van 143,000 man. Het getal soldaten, die van 24 September 1805 op welk tijdstip het Fransche leger reeds geducht was, tot 1814 geligt werden, kan men op 3,000,000 man werden geschat. In 1814 bestond de aktive sterkte nog uit 800,000 man; trekken wij dit getal van de 3,000,000 af, alsdan vinden wij dat 2,197,400 soldaten gedurende die negen jaren, of 244,155 jaarlijks, als slagtoffers van den oorlog zijn gevallen. Op den 12den Julij werd eene opgaaf publiek gemaakt, blijkens welke het verlies aan krijgsmaterieel gedurende de jaren 1812, 1813 en 1814 beliep 210 stukken geschut van alle grootte, 1,200,000 projectielen van alle soort, 600,000 geweren en andere wapenen, 12,000 artillerie-wagens, 70,000 paarden, enz. enz. Deze voorwerpen hadden eene waarde van 250,000,000 fr. Daarenboven werd de staatsschuld van 1801 tot 1813 bezwaard met een deficit van 1,645,469,000 fr. Het gevolg van tien jaren oorlog, waaraan door den slag van Waterloo paal en perk werd gesteld, was dus het sneuvelen van drie millioen soldaten, twee duizend millioen schuld, vernieling van Frankrijks koophandel, landbouw en fabrijken, en dit alleen door een valsch begrip van eer, door de teomelooze zucht naar krijgsroem en wereldheerschappij.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam van Zondag 22 Januarij zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet:

Werk. Sch. 2½ pCt. 54⅞; Kansbil. 23⅞ %; Ardoins 25 a 25⅛; Deferred. 12; Columb. 2de Leening 21⅛, ¼.

UIT DE HAND TE KOOP;

Een *BUITENTJE*, geschikt voor zomer- en winterverblijf, gelegen aan den straatweg, in het volkrijke en aangename Dorp *Etten*, in de nabijheid van *Breda*; voorzien van vijf geplafonneerde Beneden- en Boven-Kamers, (waarvan drie behangen) ingemaakte Kasten, Kelder, ruime Keuken, Welpomp, Meiden- en Provisie-Kamers, spatieuse Zolders en verdere gemakken, Bergplaats voor Brand, Tuinmanswoning, en voorts er achter een Engelsche Aanleg en Bosch, visrijke Vijver, Moestuin en Fruitboomen. Te aanvaarden met 1° Mei 1837. Te bevragen bij de Uitgevers dezer onder letter *B*. Brieven *franco*.

*** J. BELINFANTE, Boekhandelaar te 's Gravenhage, geeft uit, en zijn bij zijne Correspondenten verkrijgbaar gesteld, de navolgende werken, als:

I. STAAT- EN AARDRIJKSKUNDIGE SCHETS VAN SPANJE, benevens eene uitvoerige beschrijving van het tegenwoordige Krijgstooneel, vrij gevolgd naar het fransch van den Baron DE LA MOTTE (Derde gedeelte van *Geschiedkundig Overzigt*). In groot 8°. 1836. Ingenaaid f 2,40.

De voortzetting van dit door onderscheidene Recensenten gunstig beoordeeld werk, zal eerlang volgen.

II. 's GRAVENHAAGSCHE STADS-ALMANAK voor 1837, (13de Jaargang.) Dit algemeen als nuttig erkend Jaarboekje is niet alleen dienstig voor de bewoners der koninklijke residentie-stad, maar ook voor allen die ter verrigting van zaken, of voor hun vermaak, dezelve komen bezoeken en aldaar eenigen tijd vertoeven. Men vindt in dezen jaargang, behalve hetgeen tot een volledigen Almanak behoort, en de uitvoerige in hetzelve telken jare voorkomende rubrieken, betreffende 's Konings Huis, de Hooge Kollegiën van Staat, de Departementen van Algemeen Bestuur, zoo die te 's Gravenhage als elders gevestigd zijn, Gemeentelijk Bestuur van Holland, Regering der stad 's Gravenhage, Gemeente-Besturen in Zuid-Holland, enz., eene Stedelijke Kronijk van 's Gravenhage over 1835—1836; levensschetsen van Mr. *J. C. van de Kasteele*, Mr. *J. van der Linden*, Mr. *N. Carbasius*, Mr *C. J. C. Reuvens*, Ds. *P. Sluiter*; eene beschrijving van het dorp *Scheveningen*, Gedichten betreffende 's Gravenhage, enz. enz. In groot 12°. Prijs *f* 1,20, in kartonnen bandje *f* 1,40.

Van vroegere Jaargangen zijn nog enkele exemplaren tegen denzelfden prijs te bekomen.

III. WETTEN EN VERORDENINGEN nopens den Boekhandel en de Drukpers in Nederland; in-12°. Prijs 75 cents.

IV. LEVENSSCHETS van *G. K.* Graaf *VAN HOGENDORP*, in-12°. Prijs 25 cents.

V. Dr. GREGORY, van Edimburg, *De Vaders nalatenschap aan zijne Dochters.* (Uit het engelsch vertaald.) Prijs 20 Ct.

VI. C. ALEX. VAN RAY, de volgende blijspelen: *De Jonge Regtsgeleerde*, 60 cent. *De Getrouwde Mannen zonder Vrouwen*, 50 ct. *Het Oostenrijksch Dorps-pleidooi*, 40 ct.

Bij bovengemelden, en verder bij de meeste Boekhandelaren, is eene Inteekenlijst voorhanden op eene Nederduitsche Uitgave der GEDENKSCHRIFTEN VAN *LUCIEN BONAPARTE*, geschreven door hem zelven (Vertaald naar de oorspronkelijke fransche uitgave van Parijs en Londen 1836.) Denkelijk vier deelen in groot 8°, waarvan elk vel druks van 16 bladzijden, zoo bekrompen mogelijk ineen gedrukt, tegen twaalf en een halven cents zal worden berekend, en dienvolgens elk deel nagenoeg *f* 2,30 zal komen te kosten. De *inteekening* blijft nog tot de *tweede helft* dezer loopende maand *Januarij* geopend.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers,